

Катерина Гоцуляк ,

викладач,
ДВНЗ «Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника»
(м. Івано-Франківськ)

Katerina Gotsuliak,

Lecture,
Vasyl Stefanyk Precarpathian National University
(Ivano-Frankivsk)

УДК 37.013.78:372.4

ВБК 88.834

ВПЛИВ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА

THE IMPACT OF SOCIAL NETWORKS ON PERSONAL DEVELOPMENT OF YOUNGER PUPILS

У статті розглядається вплив соціальних мереж на здоров'я дитини. Висвітлено позитивні і негативні сторони проведення часу за комп'ютером. Визначено фактори, які впливають на молодшого школяра при частому перебуванні в Інтернеті. Стаття ознайомлює батьків з порадами, які допоможуть запобігти шкідливому впливу соцмереж. А також дає можливість побачити різницю між реальністю і віртуальним світом.

Ключові слова: соціальна мережа, «Vkontakte», «Odnoklassniki», Інтернет, комп'ютерна залежність, «on-line»-спілкування, батьківський контроль, електронна мова, «skype», особистість, молодший школяр.

The article examines the influence of social networks on the health of the child. Deals with the positive and negative aspects of time on the computer. Factors that influence the younger pupil with frequent stay online. The article introduces parents with tips to help prevent the harmful effects of social networks. And it provides an opportunity to see the difference between reality and the virtual world.

Keywords: social network, «Vkontakte», «Odnoklassniki», Internet, computer addiction, «on-line»communication, parental control, electronic tongue, «skype», personal, younger pupil.

В статье рассматривается влияние социальных сетей на здоровье ребенка. Освещены положительные и отрицательные стороны проведения времени за компьютером. Определены факторы, которые влияют на младшего школьника при частом пребывании в Интернете. Статья знакомит родителей с советами, которые помогут предотвратить вредное влияние соцсетей. А также дает возможность увидеть разницу между реальностью и виртуальным миром.

Ключевые слова: социальная сеть, «Vkontakte», «Odnoklassniki», Интернет, компьютерная зависимость, «on-line»-общение, родительский контроль, электронный язык, «skype», личность, младший школьник.

Постановка проблеми. Дослідити як впливають соціальні мережі на здоров'я та розвиток молодшого школяра, визначити шкідливі фактори впливу Інтернету. Ознайомити батьків з порадами, що допоможуть запобігти негативному впливу мережевих ресурсів на учня початкових класів

Аналіз актуальних досліджень і публікацій. Проблема впливу соціальних мереж на дітей молодшого шкільного віку вивчалась у недостатній мірі. Тому відомо дуже мало вчених, які нею займались. Це такі як, Бондаренко С.М.[1], Дическул В.М.[3], Зотова Н.В.[4], Литвиненко О.С., Кевін Робертс, Русаков С.С.[5], Арік Сігман, Шахненко О.Ф.[11], та ін..

Британський біолог Арік Сігман стверджує, що фізіологічні процеси в організмі протікають по-різному в залежності від того, знаходиться людина наодинці, в суспільстві чи у віртуальній реальності. Він стверджує, що надмірне захоплення соціальними мережами в Інтернеті може пошкодити здоров'ю через скорочення спілкування з реальними людьми. Це негативно впливає на роботу імунної системи організму і процеси мислення [9].

Науковці Університету ім. Стірлінга з Великобританії, провели дослідження, згідно якого участь у таких мережах як «Facebook», «Vkontakte» та «Odnoklassniki» нарощують інтелект дитини та активно тренують робочу пам'ять. Користування такими сервісами як «Twitter», «YouTube», «ICQ» погіршують пам'ять дитини [6].

Метою статті є: висвітлити позитивні і негативні сторони впливу соціальних мереж на розвиток особистості молодшого школяра, стимулювати до здорового способу життя.

Виклад основного матеріалу та аналіз отриманих наукових результатів. Проблема захисту дітей від негативного впливу соціальних мереж є однією з найбільш важливих і актуальних проблем сучасного

суспільства. Адже, діти – це наше майбутнє. То ж, закономірно, що «пропганда здорового способу життя» є одним з пріоритетних напрямів Національної доктрини розвитку освіти [8].

Становлення особистості маленького школяра відбувається під впливом нових відносин з дорослими і однолітками, нових видів діяльності та спілкування. Головне завдання молодшого шкільного віку – розуміння навколишньої природи, людських стосунків, саме реальних, а не віртуальних [2].

У сучасному житті учні початкових класів користуються «глобальною павутиною» для спілкування з ровесниками. Вчені говорять, що під впливом соціальної мережі змінюється свідомість дитини. Молодший школяр перестає бути особистістю, а стає «користувачем», живе під «ніком», замість справжнього імені, надсилає «смайлики» замість живої щирої посмішки [4].

Термін соціальна мережа був введений в 1954 році соціологом Джеймсом Барнсом. Спілкуватися людина почала ще до того як навчилася розмовляти. Можна стверджувати, що першою соціальною мережею були вогнища, які розпалювали в давнину, щоб повідомити про небезпеку. Дві людини – вершини мережі, а багаття – канал зв'язку. В Інтернеті перша соціальна мережа з'явилася в 1995 році. Це був американський портал *classmates.com.*, «*Odnoklassniki*» – аналог цього сайту [11].

«Соціальна мережа – соціальна структура, утворена індивідами або організаціями. Вона відображає розмаїті зв'язки між ними через різноманітні соціальні взаємовідносини, починаючи з випадкових знайомств і закінчуючи тісними родинними зв'язками» [7].

На нашу думку, соціальна мережа – це певний канал зв'язку людей, які об'єднані між собою для спілкування та спільної мети.

Переважно користування соцмережами відбувається за допомогою комп'ютера. Про шкоду або користь комп'ютера вчені сперечаються і досі.

Таблиця 1

Позитивні та негативні сторони при роботі з комп'ютером в соціальних мережах

Плюси	Мінуси
Спілкування без меж	Відкритий доступ до особистої інформації користувача
Перегляд відеофільмів	Не завжди достовірна інформація
Слухання музики	Фінансові затрати
Отримання корисної інформації	Завдає шкоди здоров'ю
Дозвілля	Залежність
Допомога в навчанні	Відкритий доступ до негативної інформації
Всебічний розвиток	Трата часу

Джерело: [11].

Вважаємо, що на сьогодні підлітки деградують від завеликого впливу комп'ютера, адже, при постійній роботі з ним розвиваються проблеми зі здоров'ям. Оцінити повною мірою мережеві ресурси як позитивні чи негативні неможливо.

На нашу думку, «on-line»-спілкування не замінить нам реальне, так як користувачі соціальних мереж спілкуються електронною мовою. Наявність перевірок граматики тексту, знижує розвиток навичок грамотного написання у дітей. Тобто, замість того, щоб перевірити помилки у завданні, просять, щоб друзі «скинули» розв'язок у соціальну мережу [3, с.21-24].

Погоджуємося з думкою, що більшість свого вільного часу дитина проводить у соціальних мережах. Інтернет витягує із людини багато енергії, тому дітям молодшого шкільного віку бракує сил на елементарні життєві справи, вони емоційно виснажені і їм важко спілкуватися [4].

Наприклад, моя дитина (10 років) не надто захоплюється соціальними мережами, хоча і зареєстрована «*Vkontakte*». Перевагу надає навчанню і читанню художньої літератури. Це звичайно радує. Але, спостерігаючи за нею, можу сказати, що після відвідування сайту стає дратівливою, швидко втомлюється розумово, виснажується. Безумовно, це негативно позначається на фізичному і психологічному розвитку.

За статистикою кожна п'ята дитина витрачає на соцмережу добу з семи днів тижня, а 10 років – середній вік, з якого починається самостійне використання соціальних мереж [10].

Найбільшим плюсом будь-якої соціальної мережі є те, що вона дає можливість контактувати з людьми, яких побачити особисто немає можливості. Це родичі і друзі, що виїхали за кордон або живуть у різних населених пунктах.

Діти, які довго засиджуються у Інтернеті постійно збуджені, нервові, страждають безсонням, ведуть малорухливий спосіб життя, часто їдять перед монітором, мало спілкуються. Таким чином, це перешкоджає формуванню мови і артикуляції. Випромінювання і миготіння яскравості при надмірних дозах сидіння біля комп'ютера негативно впливає на імунну систему і зоровий апарат дитини. Тому потрібно робити короткочасні перерви, розминки шиї, спини та зап'ястя руки і гімнастику для очей через кожні 15 –20 хв.. А при можливості придбати захисні окуляри [1, с.34-39].

Багато дослідників розглядають вплив ЗМІ на молодшого школяра як негативний. Сучасний навчальний заклад повинен надихати учнів на певну дію і саме соціальні мережі стають ефективним інструментом для цього. Адже, тут учасники можуть писати повідомлення один одному, обмінюватись думками, розміщувати фотографії [5, с.101-102]

Проте, дітям потрібно уважно ставитись до інформації, яку вони розміщують на своїй сторінці. Особливо особисті дані: домашньої адреси, номеру телефону, електронної пошти, планів на відпочинок тощо.

Аналізуючи останні дослідження по даній проблемі, ми визначили основні фактори, які шкідливо впливають на здоров'я дитини при частому перебуванні за комп'ютером(ноутбуком,планшетом) і знаходженні в соціальних мережах:

1. Електромагнітне випромінювання.
2. Перевантаження суглобів кистей рук.
3. Сидяче положення протягом тривалого часу.
4. Підвищене навантаження на зір.
5. Мікроби та порошок на клавіатурі.
6. Незручне робоче місце.
7. Стрес при втраті інформації.
8. Порушення режиму дня.
9. Нерегулярне харчування.
10. Порушення сну.

Вважаємо за потрібне ознайомити батьків з порадами, які допоможуть запобігти шкідливому впливу соцмереж на здоров'я дитини:

1. Встановіть батьківський контроль для обмеження перебування своєї дитини в соціальній мережі. Години на день буде цілком достатньо.
2. Оберіть для неї хоча б один вихідний день, вільний від комп'ютера взагалі. Нехай присвятить його зустрічі з друзями, запросить їх у гості.
3. Урізноманітніть реальне життя своєї дитини розвагами та захопленнями [4, с. 302 –304].
4. Не забувайте, що мобільний телефон теж є джерелом доступу до соціальних мереж. Не дозволяйте дитині носити його із собою кожен день до школи, якщо в цьому немає потреби.
5. Домовтеся з дитиною чітко дотримуватись вказаних правил.

Висновки. Як впливатимуть соціальні мережі на вашу дитину залежить від вас. Батькам необхідно знати з якої причини вона їх відвідує. Можливо, у реальному житті їй просто ні з ким поспілкуватися.

Позитивним є те, що діти молодшого шкільного віку самостійно вчать шукати певний сайт, реєструються в соціальній мережі, можуть спілкуватися з друзями, які проживають в різних населених пунктах за допомогою повідомлень чи «скуре».

Негативним у відвідуванні сайту є те, що погіршується зір дитини, віртуальне спілкування ніколи не замінить реальне, словниковий запас дитини не поповнюється а, навпаки, засмічується жаргонами, не розвивається логічне і творче мислення, втрачається індивідуальність дитини.

Реальність і віртуальний світ – це різні речі. Я – проти соціальних мереж, хоча і зареєстрована там, намагаюсь використовувати їх тільки з користю. На мою думку, у них мусить бути елементарна безпека та відповідальність за свої дії. Можливість спілкуватися з близькими людьми на відстані – це велике задоволення. Але, жити потрібно у реальному світі, а віртуальні мережі хай тільки прикрашають наше буденне життя.

1. Бондаренко С.М. Перші кроки до Інтернету / С.М.Бондаренко// Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2009. – №8. – С.34 –39.
2. Виготський Л.С. Розвиток вищих психічних функцій. / Л.С.Виготський. – М., 1960, – 154с.
3. Дическул В.М. Вплив Інтернету в якості ЗМІ на розвиток особистості учня / В.М.Дическул, М.В.Тюкалов // Обдарована дитина. – 2010. – №1. – С.21 –24.
4. Зотова Н.В. Дівчаче дозвілля на всі 100%. / Н.В.Зотова. – Х.:ВД «ШКОЛА», 2014. – 368с.
5. Русаков С.С. Потенціал соціальних мереж в сучасному навчально-виховному процесі / упорядники: Є. В.Кучеренко, С.С. Русаков // Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова; ГО «Академія розвитку психологічної науки і практики» – К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. – №2. – С. 101 –102.
6. Книш Д. Вплив соціальних мереж на здоров'я людини: [Електрон. ресурс]./ Д.Книш– Режим доступу: <http://webstyletalk.net/node/888>
7. Популярна енциклопедія Вікіпедія / Соціальна мережа: [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki>
8. Про Національну доктрину розвитку освіти: [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/347/2002>
9. Проект «Соціальні мережі у нашому житті»: [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://school23.kr.ua/work/awards/proekt-scz%D1%96aln%D1%96-merezh%D1%96-v-nashomu-zhitt%D1%96/>
10. Цікаві факти про соціальні мережі: [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:<http://facti.info/rizne/nauka/22987-cikavi-fakti-pro-socialni-merezhi.html>
11. Шахненко О. Вплив соціальних мереж на підлітків: [Електрон.ресурс] /О.Шахненко – Режим доступу: <http://konf.koippo.kr.ua/blogs/index.php/blog2/title-50>.